

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

VIRGINIA MARINI

Famosa artista italiana
que ha recorregut mitj mon,
sempre ab l'aplauso tras d'ella,
sempre ab llores sobre 'l front.

CRÓNICA

Ja no queda recort del gall de Nadal.

Tot passa... y 'l gall si no 's menja á temps, se passa també.

De la rifa tan ansiada, de las dauradas esperansas que despertava, no 'n queda tampoch res per la majoria dels jugadors, que una vegada més han experimentat lo ilusori de certs projectes.

Passéu aquests dias per davant de la porta de las administracions y veureu per allá terra una verdadera alfombra de paperets. Son los bitllets y las participacions de bitllet que no 'ls ha donat la gana de sortir de la urna. L'estenall de paperets aparenta una nevada.

Donchs ja veurán com á pesar de tantas ilusions tronxadas, lo govern continuarà fent ab profit lo negoci de la rifa; ja veurán com l'any vinent, per las immediacions de Nadal, no hi haurá prou bitllets per qui voldrá comprarne.

L'afició al joch, l'afany de ferse ríchs improvisadament, sense suar ni passar mals de cap, es un vici que 'l tenim diluhit en la massa de la sanch.

Si 'l govern tingués instints paternals faria tot lo imaginable per curarnos d'ell; ara com careix de bons instints, fa tot lo posible per fomentarlo.

L'altre dia 'm deya un home polítich que sempre barrina projectes y més projectes per salvar la Hisenda pública:

—Desengányis: fins que á Espanya se suprimeixin totas las contribucions, tots los impostos, totas las cargas que pesan sobre 'l pobre contribuyent, no anirém be.

—¡Gran idea!—li vaig respondre.—Pero una vegada suprimit tot aixó, 'l govern ¿de qué faria mànegas?

—En primer lloch dech advertirli que l'administració, ab la meva idea, se simplificaria, fins á quedar reduhida exclusivament á una gran administració de loterías. Si 's pogués celebrar un sorteig diari, hi hauria diner per tot. Aquest es lo meu plan. Governar y administrar, tot reduhit á fer la rifa, lo govern no hauria de fer més que donar voltas al bombo, y 'ls espanyols no haurian de fer més que comprar bitllets. Y creguin que ab l'aliciet diari y permanent de treure la grossa, ningú 's recordaria de si aném be ó de si aném malament, de si la República es millor que la monarquia, ni molt menos encare de la qüestió social. La rifa diària es la garantia del ordre, de la tranquilitat y de la ventura de la nostra nació. Tot lo restant, lo que 's fa avuy dia, no cura de res. A Mónaco viu l'Estat de la ruleta. ¿Quin inconvenient hi ha en que á Espanya l'Estat visca de la rifa?

No vaig contestarli, perque la veritat, plans molt més descabellats s'executan en lo nostre pais.

De totas maneres bó es consignarho, per si algun aspirant á ser govern, com per exemple en Sagasta, que, segons afirman los conservadors, no te programa económich, se decideix á adoptar aqueixa idea tan atractiva y plena de novetat.

Després de tot, la loteria permanent es la forma més directa y franca de lo que venen fent uns y altres desde 'l moment que ocupan lo poder. Conservadors y sagastins, tots fan lo mateix... tots ells, tractants del pais, se 'l rifan.

Aquests dias se parla molt d'un cas, que per mica que vaji trobant imitadors, pot cambiar radicalment las nostras costums, en un dels passos de la vida més trascendentals y memorables.

Se tracta de una hermosa nena, filla de una fa-

milia opulenta, que s'enamora perdudament de un jove de posició acomodada. Quan lo jove s'adona de la passió que inspira, 's torna roig, sent dintre del cor una cosa extranya que may havia sentit, y per fi s'hi deixa anar. Sí: ell també estima, ell, també s' morirá si no pot casarse ab la hermosa nena enamorada.

Ja no falta sino, perque tot vagi com cal, que 'ls pares hi vingan be.

Lo pare d'ella no sols s'hi conforma, sino que fins demostra tenirne una gran alegria.

—¿Y 'ls teus pares?—li preguntan al jove.

Y ell tornantse roig com de costum, contesta:

—No sé... No 'ls hi goso á dir.

Un dia 'l papá de la nena pren la resolució heroica de anar á demanar per la seva filla la má de aquell jove tímido. Aixó, en puritat, significa una inversió de papers; pero no importa: se tracta de complaure á una nena hermosa, bona, enamorada... ¿y qué no fa un papá per una filla de tals condicions?

Entrevista dels dos papás.

Y diu lo papá d'ell:

—Lo meu noy es molt jove... me sembla que un casament avuy es prematur... Mes endavant veurem... Jo agraeixo moltíssim la honra que se 'm dispensa... Pero, en fi... repeteixo qu' es molt jove...

Total: unas carbassas; carbassas dolsas, de aquelles que se 'n fá la confitura de cabell d'angel; pero carbassas al fi.

Figúrinse 'l disgust de la nena... y la vergonya del nuvi.

Pero ¿hi ha que desanimarse per aixó? Contra la tossuneria dels pares, queda un medi molt expedit. Lo seqüestro.

Si, senyors; la nena y 'l seu papá... han seqüestrat al jove tímido, y á horas de ara 'l nuvi se troba depositat judicialment á casa de un senyor honest de tota confiança. Passará 'l terme legal, se compliran tots los requisits que la llei imposa, y vindrá 'l dia venturós en que la nena portará al altar al jove, unintse ab ell en indissoluble llás.

La única cosa que fins ara s'ignora es si en l'acte del casament, lo jove en qüestió portará vel blanch y corona de flors de taronjer, y ella 'ls pantalons, lo frac y 'l sombrero de copa; pero sobre tot *las calsas*. Me sembla á mi que s'ha ben guanyat lo dret de portarlas.

Aquí tenen, estimats lectors, un casament en vias de realisació; pero un matrimoni verdaderament *fin de siècle*.

La crónica privada, com se veu, abunda en casos curiosos.

Pero per interessant, cap com lo que passo á relatarlos. Y ja per endavant los adverteixo que ab menos tela se confeccionan avuy comedietas, juguets y fins de festa, que entretenen agradablement al públich, freqüentador dels teatros per horas.

A altas horas de la nit, quan lo marit entra á casa seva inopinadament y 's dirigeix de dret al quarto ahont dorm la seva dona, s'observa en aquest aposento un moviment desusat. Un bulto s'escorra rápidamente. La muller dissimula lo que pot. Fingeix dormir. Pero 'l cor li esbatega de una manera horrible. Lo marit se despulla, 's fica al llit y reyna durant llarga estona la calma y 'l silenci.

No obstant, ella está agitadíssima, se revolca de un costat al altre, y no deixa un moment de preguntarse:—«¿Qué será de nosaltres!... Ell no ha pogut fugir, despullat com estava... ¿Qué succehi-

LA ETERNA LLUFA DE BARCELONA

¡Mirin la pobre Pubilla
si te pega!
¡Mireu, mireu la gran llufa
que arrossega!

rá demà al dematí, quan la llum del dia vinga á delatarnos...» Y donant voltas á aquest pensament ni dorm, ni sossega.

Fins que 'l marit li pregunta:

—¿Qué tens?

Y ella respón:

—No sé.... 'M trobo mal.... m' ofego....

Y en aquest instant li acut una idea lluminosa, salvadora:

—Corra—diu—ves á ca 'l apotecari, que 't fassin una medicina.

Lo marit salta del llit, se vesteix en quatre esgarrapadas, y se 'n vá corrent á la farmacia.

Lo *payo* aprofita l' ocasió, deixa 'l seu amagatall, se vesteix á tota pressa, y surt al carrer, respirant ab delicia l' ayre de la nit.

—Estém salvats!—pensa la dona.

Y ara ve 'l bó. Quan lo marit se trobava á la farmacia, al anar á pagar la medicina que li entregavan, se ficá la má á la butxaca y 'n tragué un grapat de monedas de plata.

—¿Qu' es aixó?—exclamá plé d' extranyesa.

Y 'l cas era, en efecte per extranyarse molt. Ell no tenia més enllá de un parell de pessetas y á la butxaca s' hi trobava més de vint duros. ¿Qui 'ls hi havia ficat?....

Llavors mirá 'ls pantalons y vejé que no eran los seus. ¿Han vist un pas de comedia més divertit?

Lo desenllás s' endavina.

Una saragata de cent mil dimonis. Una dona que 's desmaya. Dos homes que per restituirse los pantalons s' han de veure las caras...

¡Oh mon!... ¡Oh mon de monas!

P. DEL O.

CONSELL Á UNA ASPIRANT Á CÒMICA

SONET

Jo crech ben be que al temple de Talia
t' has volgut consagrar, gran tros de suro,
per veure si guanyavas algún duro
y no per afició á la poesia.

Tan malament declamas Rosalia
que, francament, tindrás mes d' un apuro,
y veure sobre téu, ja m' afiguro
de tronxos un diluvi al millor dia.

Si vols un bon consell deixa l' escena
y no diguis més versos de cap mena:
val molt més qu' á l' agulla te dediquis
y ab tal art creume á mí no t' emboliquis,
que si 't pensas al teatro fer fortuna
té 'n pots entorná 'l llit qu' aixó es la lluna.

J. SALLEUTAG.

UNA VISITA

Sento que apretan la porta del meu quarto de treball, al mateix temps que una veu simpática y vibrant diu:

—¿Se pot entrar?

—Endavant, senyora.

Ab lo tó hi conegut que la que 'm parla perteneix al sexo débil.

En efecte; la porta s' obra de bat á bat y apareix una dama endolada, cuberta d' adornos de quincalleria, mitj elegant, mitj cursi y ab los baixos del vestit desfilats y plens de fanch.

—Fassi 'l favor—dich, indicantli una cadira.

Y quan la veig sentada, anyadeixo:

—Vosté dirá.—

La endolada llenca un sospir y després d' un curt moment de reflexió, comensa:

—En primer lloch vinch per donarli las gracias.

—No sé á qué 's refereix, senyora.

—Al article que va publicar algunas senmanas enrera, queixantse de la indolencia dels concejals encarregats de vigilar la puresa dels articles de primera necessitat....

—¡Ah! Ja recordo!...

—Si senyor: gracias á aquell crit d' alarma, sant Cirilo yá despertarse y doná una batuda seria.

—Aixó proba que...

—Aixó lo que proba es que 'ls nostres regidors tenen tan olvidadas las sevas obligacions, que necessitan que de tant en tant los recordin lo seu deber. Si vosté no l' hagués despertat, tal vegada sant Cirilo á horas d' ara encara dormiria....

—No obstant; després d' aquella batuda, 'm sembla que, sense necessitat de cap més excitació, lo mateix concejal n' ha donat un' altra, tan enèrgica y tan extensa com la primera.

—¡Extensa! ¡enèrgica!... Paraulas y més paraulas.

—¡Oh!... no tant. Jo hi llegit en los periódichs que de las mostrats de ví recullidas, se n' han trobat tantas que están barrejadas ab aygua, tantas que son perjudicials per la salut y otras que son simplement ví artificial sense la menor sombra de such de rahims.

—¿Y qué?

—¡Y qué! ¿qué voldria més, donchs? ¿Que donguessin garrot als taberners sofisticadors?

—Ni tant ni tan poch. Ni vull que 'ls dongan garrot á ells... ni que me 'n dongan á mí....

—Pero, senyora.... 'ls resultats dels análisis, publicats pels periódichs....

—No serveixen de res. Unicament serveixen, en tot cas, al concejal que ha recullit las mostrats.... Jo tan sols sé que hi ha establiments que venen ví falsificat; pero no sé quins son. Estich en lo cas de aquells convidats que assistian als banquetes dels Borgias: sé que hi ha ví envenenat, pero com ignoro quin es, recelo de tots y tots me 'ls miro ab igual desconfiansa. Sant Cirilo nó: ell també es dels convidats; pero estant al corrent de quins son los vins venenosos, s' absté de consumirlos y beu únicament d' aquells que sab que no li poden fer mal.

—De manera, que segons vosté....

—No basta que 's digui en los diaris: S' han trobat tantas mostrats de ví bo y tantas de ví dolent. S' ha de dir ademés: Los vins bons los hem recullit en tals y tals tabernas y 'ls vins venenosos en tals y tals otras... ab los noms dels amos, los dels carrers, los números... tot ben clar y especificat.

—¡Te rahó, te rahó!

—¡Y tanta que 'n tinch! Per xó m' exclamo. Castigar d' aquest modo, es lo mateix que no fer res. Dirán, potser, que als taberners falsificadors ja 'ls imposan una multa... Está be; pero jo comenso per duptar que las tals multas se paguin... y acabo per creure que fins en lo cas de ferlas efectivas, los taberners se 'n riuhen de tot, mentres no donguin los seus noms al públich. Continúan falsificant lo ví... y 'l negoci dona prou pera pagar multas y embutxacarse una bona ganancia.

—¿Vol dir?

—Estich segura de que 'ls lladres de pisos y de rellotjes, si 'ls apliquessin aquest principi imponentos únicament una multa cada vegada que fossin descuberts, organiscarian d' un modo admirable la seva industria en la seguretat de treuren grans beneficis.

—Ab tot, si la vigilancia es costant y las multas son freqüents....

—¿Freqüents? A la vista está: una visita cada dos ó tres mesos, y *pax vobis*. Y encara, ja ho veu; porque 'ls concejals se belluguin, es precis punxarlos. Fan alguna cosa, quan la opinió pública se 'ls tira á sobre. Si ningú digués res.... ¡ja estarían frescos!

—Tal vegada pera montar bè aquest servey, s' ha presentat al municipi un projecte que....

—Si, ja n' estich enterada: 's tracta de nombrar una colla d' empleats, que 'ns costarán 13,000 pessetas l' any, uns doscents duros cada mes....

—Pero que 's cuydarán de impecionar constantment y d' una manera regular tots los establiments ahont venen sustancias alimenticias....

—¡Se cuydarán d' inspeccionar! Y á ells ¿qui anirá á inspeccionarlos?

—¡Oh, senyora... si entra en aquest terreno!...

—Es lo terreno práctic, lo de la realitat. Tingui en compte qui li diu: lo nombrament d' aquest cos inspector ¿sab quin resultat vindrá á donarnos? Carregarnos cada any 13,000 pessetas més á las costellas. ¡Oh, sí! Conech lo panyo: l' éxit del cos inspector pot posarse en dupte: los doscents duros de gasto cada mes, nó: aixó podém donarho per ben segur.

—¡Y donchs! ¿cóm ha d' arreglarse? Ja veu vosté que 'ls concejals no poden consagrar totas las horas á...

LA CONJURA

—¡Senyó arcalde, en las tenebras hi ha qui apreta, hi ha qui bufal!...
¡Senyó arcalde, senyó arcalde, li volen posar la llufa!...

—¿A qué? ¿á vetllar pels interessos públichs?... Dediquessin á certas materias la exagerada atenció que dedican á altras, sobrarian horas per defensar la nostra salut y benestar, qu' es lo principal... y no s' amohinarian tant com ara... Y ademés, si no tenen temps per vigilar la cosa pública, ¡qué dimoni! ¿per qué s' hi posan á concejals? ¿per qué no s' hi están á casa séva cuydant los assumptos propis, que tant los absorbeixen y que no 'ls deixan espay pera cuydar los nostres? Es molt cómodo aixó de dir: «Som regidors... pero tenim feyna á casa y no 'ns podem entretenir en frioleras: ja nombrarém uns quants senyors, ab 13,000 pesetas de sou, que s' hi entretindrán ab molt gust...»

—Es á dir, que vosté creu...

—Que aixó va molt mal, qu' estich molt empipada... y que aquesta visita ja ha durat prou.

Y juntant l' acció á la paraula, la endolada s' aixeca y 's dirigeix á la porta, dihentme ab visible mal humor:

—¡Pássiho bé!

—Escolti—dich jo, aixecantme també y detentintla:—¿vol fer lo favor de dirme ab qui hi tingut l' honor de parlar?

—Ab mí.

—Pero... ¿qui es vosté?

—¡Mirim bé! ¿no m' ha conegut ab aquests adornos falsos y aquests garróns? Soch Barcelona.

A. MARCH.

BUSCANT DAMA (*)

Al cassino eram uns quants amichs que 'ns haviam organiat en companyia de aficionats, pera donar representacions dramáticas en lo teatro de la societat, y passar agradablement las llargas vetlladas del hivern.

Una vegada transformats en actors y al mateix temps en empressaris, constituhint, com se diu ara, una empresa artística, pera donar funció cada festa, 'm comissionaren á mi, com á galant qu' era de la companyia, pera que passés á Barcelona á contractar á certa dama, molt amiga mèva, ó, cas de no poder esser ella, contractar baix la séva immediata inspecció, á alguna de las sévas amigas de teatro.

*
* *

Provehit dels fondos indispensables pera pagar l' anticipo y l' viatge á la persona que contractés, vaig arribar á Barcelona al dematí, encaminantme tot seguit cap al carrer de Montserrat, en qual carrer sabia jo que hi vivia la mèva amiga en un ters pis. Pujo, y al anar á trucar, me adono de que sobre mateix de la reixeta de la porta, hi havia un paper imprés, que deya:

¡Alabado sea Dios!

+

esta casa es cristiana y en ella no se permite blasfemar.

—¡Eh!...—vaig exclamar, sorprés de trobar allí semblant lletrero.—¿Si me hauré equivocat?... Me sembla qu' es aquí ahont vaig venir l' altra vegada... ¡Bah, bah! si per cas ja 'm dirán ahont viu.—

Y vaig trucar.

—¿Qui hi ha?—respongué una veu de nas.

—Servidor de vosté.

Sens dupte que la mèva veu inspiraria confiança, puig que la porta se obrí y se 'm presentá al davant una dona de mitja edat, roja de cara, grassa, bastant frescota y de exuberants formas que ab prou feynas podfa contenir lo mal abotonat sach; y sense donarme temps de exposar l' objecte de la visita, me digué:

—Fassi 'l favor de passar;—y alsant més la veu, continuá:—Mossen Esteve, hi ha un jove que 'l demana.

—¡Un capellá!...—vaig dirme molt sorprés de trobar tal cambi:—Ja veurá... dispensi... sens dupte m' hi equivocat: jo busco...

—No demanava á mossen Esteve, vicari de Santa Mónica?

—¡Cal... ni 'ls mils!... Busco á una senyora que avans vivia aquí y...

—¿Qu' era cómica?—digué interrompentme.

—¡Just!—vaig contestar, creyent que anava á donarme las senyas d' ahont vivia.

—¿Qué s' ha pensat?—saltá feta una furia.—Que 's creu que aquí 'ns tractém ab semblant gentota?... ¡Vagi en nom de Deu!...—Y 'm tirá la porta pels bigotis, quedantme ab un pam de nas, contemplant aquell

¡ALABADO SEA DIOS!

que, com si hagués sigut per encantament, va presentarse'm altra volta davant mèu.

Sort qu' en aquell moment pujava una vehina que va ser més amable, y que 'm digué que la persona que buscava vivia al carrer Nou de la Rambla, número 120, pis 4.º, que si no, prou moch un escándol esbravantme á bastonada seca contra la porta, y llavoras haurian vist si 's permetia ó no 'l blasfemar en aquella casa.

*
* *

97 grahóns vaig tenir que pujar pera arribar al quart pis del número 120 del carrer Nou; truco, y 'm respón un gosset falder ab uns lladruchs tan debils, que talment semblava que lladrés de dintre

(*) Sobrant del Almanach.

un pou, y al mateix temps, una veu d' home ab accent andalús molt pronunciat, que deya:

—¡Cáyate, General!... no vengas á arborotá la vecindá.—

Y sense més preàmbuls se obrí la porta, apareixent un tipo que de mitja hora lluny se veyá qu' era un asistent.

—Ja hi espifiat—vaig pensar;—pero ara ja ets aquí; preguntém.

—Dispense V., ¡harta el favor de decirme si...

—¡Si está en caza mi amo?—respongué interrompentme;—no zeñó; ha salio; pero si desea verle, yéguese hasta er cuartel de Atarazana, pregunte por el teniente Matafuego de la cuarta der segundo, que cualesquiera ze lo dirá.

—Pero yo deseaba saber...

—¡Si vorverá? no zeñó; porque er regimiento está pasando revista é comisario y...

—¡Si no pregunto por su amo!

—¡Ah, ya! ¡por la zeñora?

—¡Tampoco!

—¡Pue por quién!... ¡sepamos!

—¡Por el demonio!—vaig contestar, empipat ja de tanta xarrameca.

—Pue comparito, váyase á los infiernos, y allí encontrará pá toos los gustos.—Y tancá la porta de una revolada, deixantme ab més nas encare que no m' havia deixat la majordona del vicari de Santa Mónica.

*
*
*

Era prop de mitj dia que arribava á la Rambla, cansat, y més encare, puig estava dejú, y á punt de enjegar á rodar las comedias, las damas y tots los teatros haguts y per haver, quan vaig toparme ab un actor conegut á qui vaig explicarli lo que m' passava, y demanantli al mateix temps que m' digués ahónt vivia la *dama* que buscava, si era que n' estés enterat.

—Prou, home: ¿no tinch de saberho?—va dirme; —y hasta t' acompanyaré fins á la porta, puig me ve de passada per anar á casa.

Vaig donarli las gracias... y un duro que m' va enmatllevar, al deixarme en una escaleta del carrer de Barbará, dihentme que la persona que buscava vivia al según pis.

Pujo, y al ser davant la porta, senti dintre del pis una veu bastant fresqueta que cantava aquesta malaguenya:

«Dicen que aquí medio mundo
se burla del otro medio;
pero yo sola, cantando,
me burlo del mundo entero.»

—Ara ho has endavinat—vaig pensar; y sense esperar més tiro del cordó de la campaneta.

Un *carrich carrách* de talons de sabatilla que se arrossegavan per terra, se aná acostant, se obrí la reixela y vaig esser objecte d' un reconeixement

bastant llarch avants no se m' franquejá la porta; pero al últim se obrí aquesta y aparegué una molt fresca *jama*, que tot fentme un somris lo més seductor, digué:

—Passi endavant; l' esperava.

—¡Qué m' esperava!—vaig pensar molt extranyat tot seguint á aquella dona á qui jo no coneixia, y que m' conduhí á un salonet bastant ben decorat, y fentme seure al séu costat, en un sofá, ab molta amabilitat, me digué:

—Pues, sí, señor; sabia que vosté vindría, al objecte de veure á la...

—Senyora Enriqueta.

—¡Enriqueta?...— me digué un poch sorpresa; y després, recalcant més las paraulas, continuá:— ¡Ah, sí!... ¡Enriqueta!... tant se val. En aixó del nom no m' hi ficso molt ¿sab? perque com vosté compendrà, la reserva que usan las personas que venen aquí, es molt natural, puig que...

—Pero,—vaig dir, no tornant en mi de la sorpresa y sospitant un'altra equivocació,—¿la Sra. Enriqueta, viu ó no viu aquí?

—Ja veurá,—va contestarme, sense deixar la rialleta seductora que de bon principi venia fentme; —hi viu y no hi viu; pero aixó es lo de menos; vosté demana per la... Enriqueta; ella vindrá; tindrán la casa á la seva disposició (sense que ningú ls molesti per cap concepte); podrán tractar ab tota la reserva deguda ls *assumptos* que vostés dos tingan pendants, y després, quan se hagin separat, pot contar ab la mèva absoluta discreció, no duptant que de avuy en avant será altre dels molts amichs méus que frèquentan la casa.

—¡Ah!... ¡ja!...—vaig exclamar, *cayent del burro*, com se sol dir, endavinant lo que era aquella senyora tan amable, y comprenent al mateix temps que havia sigut burlat de mala manera per l' actor *sablista*.

—Ja veu com tindrà llibertat de sobras.

—Efectivament, aixís es...—vaig dir;—pero m' sembla que tant vosté com jo, estém sufrint una lamentable equivocació, per quant ni jo soch la persona que li han dit vindría, ni la senyora que jo busco, dupto que may hagi posat los peus en aquesta casa.

—¿Qué diu?—contestá, posantse seria y mirantme fixament, com si volgués penetrar las intensions que portava.

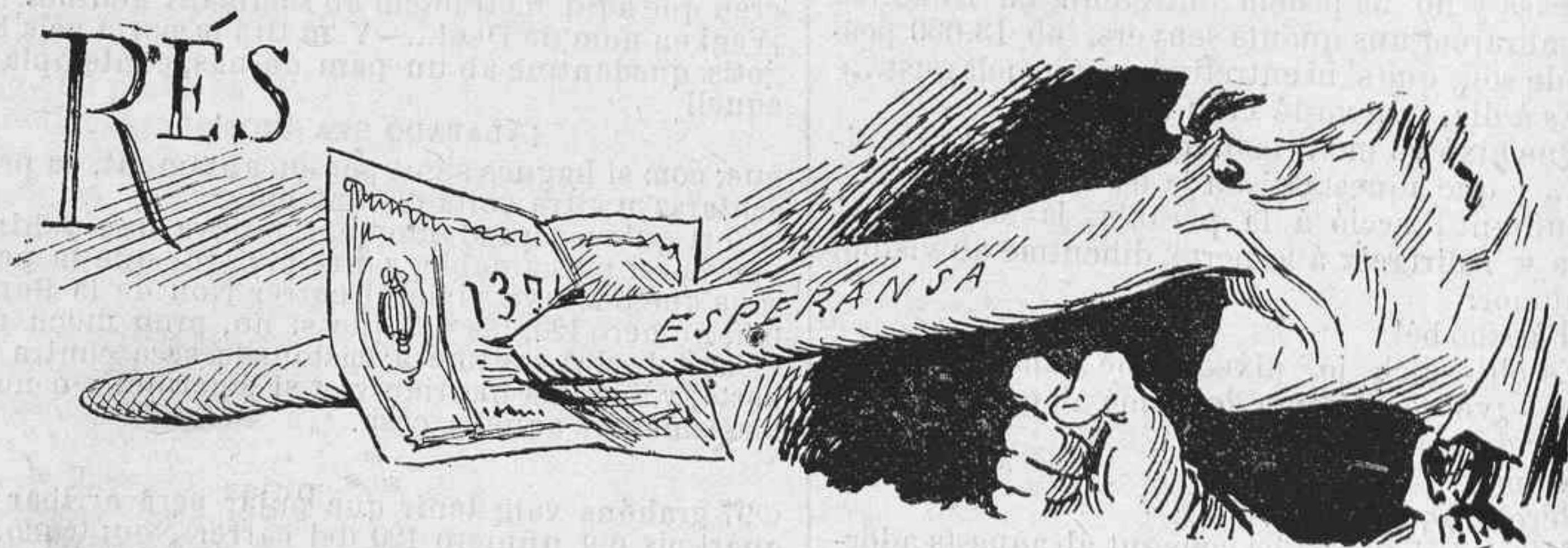
—Tranquilisis—vaig dirli, comprenent la seva alarma.—No soch lo que tal volta vosté s' pensa: no hi tingut may cap relació... ab lo *ram de higiene*.

—La veritat, com una no sab...

—Aquí no hi ha més sino que, buscant á una persona, qual habitació ignorava, hi trobat á un conegut que, ó por divertir-se ab mi, ó ell sabrá per qué, m' ha portat aquí suposant que era hont vivia la persona que buscava.

—¡Je... je... je!... Si qu' es un cas ben original.

LO GRAN NAS DE FÍ D' ANY

¡Pobret! la fortuna adversa
li ha ocasionat un fracàs.
Creya treure uns quants mils duros
y ha tret... uns quants pams de nas.

—¡Y tall...
 —Per altra part—continuá—me'n alegro que hagi sufert aquesta equivocació, porque gracias á ella, déch lo haver tingut lo gust de coneixer á un jove de tan bonas prendas com vosté.
 —Gracias.
 —Tan amable...
 —Gracias.
 —Tan simpátich...
 —Favor que vosté'm fá.
 —Y ab lo qui espero estrenye 'ls llassos de la vera amistat qui le ofereix aquesta humil servidora... Y á propòsit,—continuá ab salameria;—ja que la casualitat l'ha portat aquí, 'm crech en lo deber de ferli coneixer á la persona de qui jo li parlava, convidantlo per aquesta tarde á las quatre, á pendre una copeta de Jerez en companyia d'ella.
 —Mil gracias—vaig contestar aixecantme;—y dispensi la molestia que...
 —¡Vol callar!... al contrari, he tingut gran satisfacció, esperant que aquesta tarde á las quatre...
 —Si m' es possible...
 —Espero que per venir... farà 'ls impossibles... y coneixerá á la... dihem Enriqueta, ¡ja... ja... ja!... quin cas més bonich ¿he?...
 —No puch negarme a una invitació feta ab tanta galanteria... Estiga boneta.
 —¡Ah!... avants de marxar—digué tot fent jugar la rialleta que tan bè li esqueya,—tingui; aquí tè

una tarjeta porque un'altra vegada no se equivoqui.
 —Gracias... als peus de vosté... retiris, que fa ayre.
 Y tot baixant la escala vaig llegirla, y deya:

CAROLINA
 PROFESORA DE EQUITACIÓN

**

Aquella mateixa tarde vaig agafar lo tren fugint de Barcelona, sense probar lo Jerez de la Profesora de equitación, ja que per altra part tenia molt pocas ganas de coneixer la seva *cuadra*, y renunciant aixis mateix á seguir las pesquissas pera trobar á la *dama*, per por de que, pujant y baixant pisos, no 'm prenguessen per un d'aquests que 's dedican á desembrassarlos sense 'l consentiment dels seus duenyos.

RAMONET R.

1891

(Notas del balans general)

Triunfal despido d' un arcalde.

UNA VENJANSA

Jugant certa volta ab los seus companys de cop ab pló esclata un nen de quatre anys.
 —Fillet meu ¿que 't passa?— li diu ab amor la seva mareta, qu'ha sentit son plor.
 —L'Irene dolenta, l'Irene,—diu ell.
 —Es que tú, Carlitos, també ets molt treball.
 —No, no, mare meva.
 —Doncas ¿que ha passat?
 —M'ha pres un carmetlo que l'avia m'ha dat.
 —Bah, Irene,—diu ella. ¿no veus qu' es petit? ¿potser vols tú qu' ara ¿armi aquí un burgit? Donali 'l carmetlo y ves á escombrá.
 —Es que—diu l'Irene—m'ha fet enfadá.
 —Per tant poca cosa no 's mou eix remó; au, fillets, depressa, á feus un petó.
 —Jo nò,—diu ab rabia.— Jo nò,—diu lo nen.
 —Bah, cuita, Carlitos, no siguis dolent.
 —Jo nò....
 —Donchs Irene, ja te 'l pots menjá y aixis á fe 'l tonto may mes tornaré.
 —¡Dolentas, dolentas!...— diu lo nen ab plor, y per 'lli panteja y mou gran remor.—
 —Si, mes que dolentas,— Y ab gracia afegeix:
 —Quan sigueu petites jo us faré 'l mateix.

A. RIUS VIDAL.

LO VELL Y 'L NOU

Lo decrépit 1891 está fent la maleta y apilant tolas las sévas cosas.

—¿Ahónt se 'n va, senyor 1891?
—A can Pistras.

Y segueix recullint la pipa, la capsa de mistos, la petaca y dugas ó tres monedas, las últimas que li quedan.

Mira 'l rellotje.

—¡Las onze y quaranta cinch minuts!— diu ab certa complascencia.— D' aquí un quart acabo latasca.

Y comensa á posarse l' abrich y á cargolarse 'l tapabocas.

—¡Pam pam!

—¿Qui hi ha?

—¡Jol!—fa una veuheta infantil:—¡l' any 1892!

—Entra, nano.

Compareix un noyet, ros com un'unsa d' or, mamantse 'l dit ab una gravetat impropia de la séva inexperiencia.

—¿Vos sou...

—L' any vell. ¿Y tú?

—L' any nou. Vinch á rellevarvos de part de...

—Si; ja sé qui vols dir: fesme 'l favor de no ano menarlo, perque sóls de pensarhi las sanchs mepujan al cap.

—¡Ay ay! ¿Per qué?

—Per... búscaho. Jo m' entench y balle sol.

—Sembla qu' estéu d' un humor del diable...

—¡Al contrari. noy, al contrari! Cabament avuy es per mi 'l primer dia felis.

—¿Perque es sant Silvestre?

—Per... búscaho.

—En fi, veig que teniu ganas de ferme buscar molt y jo venia per altra cosa.

—Digas, ¡qué vols!...

—Que tinguèu la bondat de donarme

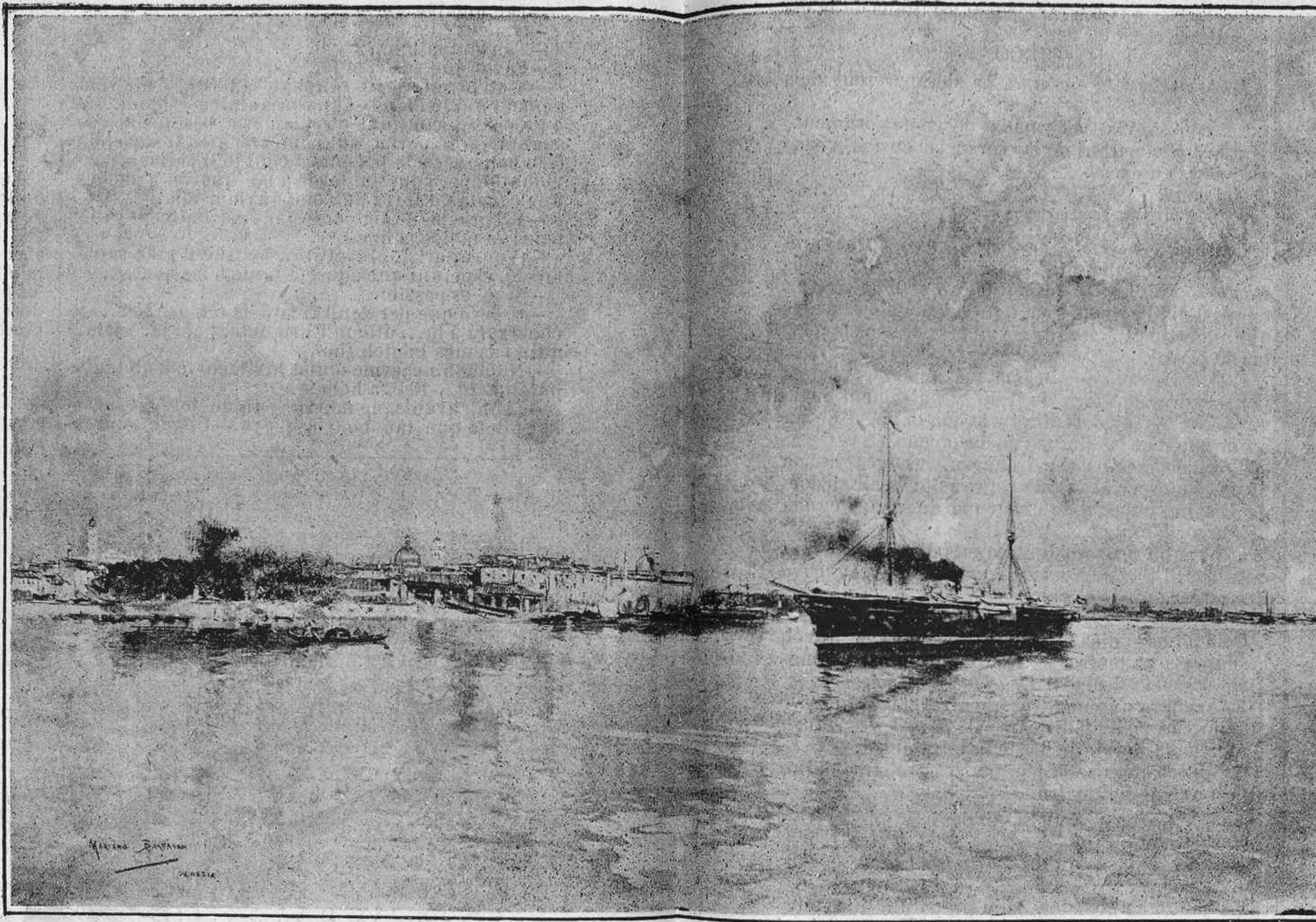
CASSADOR

Fot. Esplugas.—Barcelona

Tres horas qué está aquí en guardia, y... res, ni un mal estornell

PÁGINAS ARTÍSTICAS

Venecia, desde la Giudecca

(Dibuix de M. Barbasán)

algunas instruccions sobre la vida. Haig de dirigir lo món durant dotze mesos, y com may me n' he vistas defmes frescas, hi vaig una mica venut.

—Ja veurás: en un santiamen t' enteraré de tot lo que t' convé sapiguer. Escolta.

—Escolto.

—En viernes ni en martes, no te cases ni te embarques... Quien mal anda, mal acaba... No es or tot lo que llú... Hi ha més dias que llangonissas... De diners y de bondat, la meytat de la meytat... L' hábit no fa 'l monjo.

—¿Que son versos tot aixó que 'm diheu?

—No; pero son veritats com un temple. Recordant aquestas máximas y alguna cosa més, ja pots viure tranquil.

—¿Es dir qu' es fácil presidir lo món?

—Facilísim: més que presidir un ajuntament.

—¿Son de bona mena las personas?

—L' una meytat no gayre... y l' altra meytat tampoch. Pero no t' ha de inquietar. Tú deixa fer, y recorda aixó: *Rodi la bola.*

—¿Cóm van los negocis?

—Superferoliticament bé.

—¿Y la industria? ¿l' agricultura? ¿la política?

—S' treballa, 's cull, 's menja...

—Es dir que...

—Que tot marxa al pé! Mira, aquí tens un calendari. Quan hajas de ploure, ó pedregar, ó fer vent ó eclipsar lo sol ó la lluna, guiat ab aquest libret.

Tocan horas...

—¡Las dotze!— diu lo 1891 agafant la maleta;— ¡ja estich llest, noy! Diverteixthi... ¡abur!

Lo nen se queda sol, agafa l' calendari y mira 'l primer dia del any.

—¿Viernes?— exclama obrint desmesuradament los ulls:— ¡Ni en viernes ni en martes!... ¿Y jo m'embarco ara?... ¡Malorum!

Pero repensantse de cop, torna á marmarse 'l dity murmurant arronsant las espalllas:

—¡Rodi la bola!...

MATÍAS BONAFÉ.

LLIBRES

ALBUM DE NOVELAS ESCOJIDAS.—Lo Sr. Gallardo, duenyo del kiosko *El Sol*, establert en la Rambla del mitj ha publicat una colecció de novelas que forman un volum de mes de 600 planas las mes d' ellas degudas á autors espanyols. Entre las firmas de aquets últims s' hi llegeixen las de Joaquin Ardila, José de Espronceda, José Zahonero, E. de la Cerda, A. de San Martín, E. A. Flores, J. Feito Garcia, G. Jover, Camilo E. Estruch, Reviliás, Lorenzo Gil, C. A. Malgorri y altres. De autors extrangers hi figura una obra de Carlos Dickens y un'altra de Alfons Karr.—L' Album del Sr. Gallardo ofereix per consegüent notables condicions de amenitat al lector aficionat á las novelas ben escrites y variadas.

ALMANAQUE DE LA SEMANA CÓMICA.—Notablement impres y plé de gracia y de varietat, aixis en lo text com en la part de ilustració, acaba de veure la llum aquest almanach, un dels més bonichs que s' han publicat á Barcelona. Figuran en ell co-

negudas firmas de notables utors catalans y de alguns de Catalunya y dibuixos primorosos de una vintena de artistas.

GALERÍA DE CATALANES ILUSTRES.—Acaba de publicarse lo quadern 10, contenint la biografia del director de Vallfogona, notablement escrita pel senyor Coroleu y 'l retrato del mateix personatge, copiat del que per la *Galeria municipal* pintá don Francisco Masriera.

DICCIONARIO DE LA LENGUA CASTELLANA, con la correspondencia catalana, per D. DELFÍN DONADIU Y PUIGNAU.—Han vist la llum los quaderns 33 y 34 de aquesta notable publicació de la casa Espasa y C.—Es, com hemtingut ocasió de consignar més de una vegada, un dels diccionaris més abundants y omplerts, com ho demostra 'l no estar encare terminada la lletra D y arribar ja á la página 296 del tomo II.

RATA SABIA.

CANTARELLAS

Qui no tèn penas, se 'n busca diu l' adagi catalá: per no desmentir l' adagi es per lo que m'ivaig casar.

Los que 's casan per l' iglesia no dirán tan *ell* com *ella* que durant la ceremonia no están posats en capella.

XANIGOTS.

CASSADORAS

Fot. Esplugas.—Barcelona

De fixo que aquestas nenas, sense armas, cassan més qu' ell.

PRINCIPAL

Lo gran succés de la companyia infantil del *Principal* ha sigut la representació del *Chaleco blanco*, ab la séva corresponent banda de cornetas.

—¡Pobres angelets!..— deya una senyora molt criaturera mirantlos ab las galtonas infladas.

Y 'l séu marit li responia:

—May havia vist una colecció tan completa de *àngels bufadors*.

*
**

Ahir devia estrenarse en aquest teatro una sarsueleta titulada *La República de Cicamba*.

No 's dirá, per consegüent, que la companyia infantil acudi tan sols á las obras del repertori antich.

*
**

La nena Rita Bernabeu celebrá á principis de senmana 'l séu benefici. Encara que la nit era dolenta y plovia á bots y barrals, lo teatro 's veje bastant concorregut.

Vingué l' hora dels regalos. Set safatas plenas de objectes. Y se observá que á la Riteta 'ls ulls se n' hi anavan; pero dominantse com una verdadera artista que té conciencia perfecta del séu deber, continuá representant, reservantse las expansions de alegría per quan hagués terminat lo séu treball.

Vels'hi aquí una proba evident de la gran precocitat de aqueixa nena. Lo que féu lo dia del séu benefici, no li ensenyá ningú; li sortí de dintre.

LICEO

Der Freischütz, l' obra admirable de Weber, que á pesar de contar ja més de un sigle, se conserva jova y hermosa, sense mostrar la més mínima arruga, ha alcansat en lo Gran Teatro un éxit satisfactori.

Se distingí, com era d' esperar, en lo paper de *Agata* la senyora Borghi Mamo, la qual cantá la séva part ab verdader sentiment y escelent color dramátich. Lo públich l' aplaudí sovint demanantli la repetició de la *plegaria*.

Lo tenor Garulli conserva las facultats que ja li coneixiam. Una veu agradable, una excelent escola de cant, y un verdader esmero en interpretar tota la part, com que no acostuman á fer los tenors, los quals solen reservarse per determinadas pessas. Sigué aplaudit en los pessatjes principals, y de una manera ruidosa al terminar l' aria.

Molt bé 'l Sr. Meroles en la part de *Gasparo*, mereixent aplausos calurosos en lo brindis del acte primer.

Y fins la debutant Morantini, coneguda á casa seva per la Llorens, se portá com una consumada artista, mereixent aplausos en diversas escenas.

Coros y orquesta be, cosa rara en los temps que hem alcansat.

L' orquesta conduhida briosament pel mestre Goula, brodá la partitura, havent hagut de repetir l' ultim temps de la sinfonia.

Total: un éxit.

Llástima que 'l decorat desdiga de la importancia de aquesta obra admirable, digna de eternisarse en lo repertori. La gran escena de la fundició de las balas resulta lo més trist, lo més pobre,

lo més infelís que puga imaginarse. Y cuidado que 'ls autors com Weber y com tots los de la bona escola, escribian pensant en l' efecte plástich de la escena. Me sembla per consegüent, que 'ls propietaris del Gran Teatro, deurian guardar tot lo respecte á que 's fan acreedors los titans de la escena lirica.

CIRCO

De la noche á la mañana, ha desaparecut dels cartells.

La companyia reformada desventatjosament, acut ara al repertori de las sarsuelas curtas, vistas y revistas en excés.

Mal camí.

ROMEA

Los pastorets ó lo bressol de Jesús es una producció híbrida que no té la ingenuitat dels antichs *Pastorets*, ni 'l color dramátich propi dels nostres temps. A la llegua 's veu que es una obra de las que 's destinan á ser representadas durant las festas de Nadal.

Está carregada de alusions més ó menos pican'ts pero segurament fora de lloch, y únicament en la versificació s' hi descubreix la má experta de un autor curtit en las lluytas de la escena.

Tres decoracions s' estrenaren, las tres de bon efecte, en especial la que representa 'ls alrededores de Betlém, cuberts de una cape de neu, deguda al senyor Moragas.

L' obra ha proporcionat aquets dias molt bonas entradas al *Teatro Romea*... que es lo que se queria demostrar.

TÍVOLI

Com aquets dias feya molt fret y estava núvol, la empresa va tenir á be reproduhir la tan coneguda sarsuela titulada: *De la terra al sol*.

De manera que mentres al carrer feya un griso que no s' hi podia tenir cara, al *Teatro del Tívoli* s' efectuava un viatge desde la terra al sol.

Sobre tot quan se fa ple, no pot trobarse millor estufa que aquell teatro.

NOVEDATS

Res de nou.

Perque, vaja, lo qu' es *Los pastorcillos* se cauen de vells.

En cambi de novedats se 'n preparan una pila. Aquesta nit: estreno del melodrama *Frantsia ó la huérfana de la caridad*.

Próximament: *Lo promés*, comedia en 3 actes del Sr. Riera y Bertrán.

Y mentres tant s' activa 'l decorat pera posarse un drama d' espectacle del Sr. Pin y Soler, que porta 'l títol de *La Sirena*.

CATALUNYA

El milagro del santo y *El mismo demonio* casi sempre figuran reunits en lo cartell.

Qualsevol que jutji únicament pel títol creurá que al *Eldorado* hi treballa una companyia de misioners.

¡Y la devoció que hi ha á assistir á aqueixa iglesia!

Lo dia de Ignoscents una gentada inmensa omplia fins los últims recóns. Quan lo teatro no va esbotzarse no s' esbotzará may, ja 'n poden estar segurs.

Lo públich hi anava ab l' intenció de riure, y en efecte no van escasejar las riallas, especialment al representarse 'l monólech del Sr. Molas y Casas, que sigué lo millor de la ignoscentada, valentli 'al autor ser cridat á las taulas distintas vegadas.

En los demés teatros, res de nou.

Per qual motiu, poso punt final.

N. N. N.

¡ÚLTIMA HORA!

Sant Silvestre y santa Coloma, fugint del any ab la poca viràm que 'ls queda.

Lo primer premi de la grossa va caure á Madrid á una fàbrica de xocolate.

Com siga qu' en lo número 33.558, que resultá favorecut hi tinguessen part tots los operaris y empleats del establiment, la major part d' ells á horas d' ara dirán:

—No hi ha com intervenir en xocolate, per *su-carhi*.

* *

En lo premi segon hi tingué participació un tal Sr. Nadal

En aquest cas particular sí que podrá dirse:

—La rifa de *Nadal*.

* *

¿Creurian que m' ha fet molta gracia que haja sortit favorecut ab una part del premi tercer, lo per tants conceptes afortunat D. Manuel Girona?

No hi ha entitat més cega que la sort.

Pero á lo menos aquesta vegada ha favorecut á un *pobre*.

* *

S' atribueix al acaudalat banquer la següent *frasse*:

—Lo qu' es jo aquesta rifeta me la esperava ben be. Deu Nostre Senyor, qu' es un bon pagador, ha tingut á be satisfirme per vensut los interessos de la fatxada de la Seu.

* *

Lo premi quart l' ha tret lo govern.

Resulta que 'l bitllet número 89 favorecut ab la sort, ningú va volerlo comprar, sens dupte per ser un número compost únicament de duas xifras, y per consegüent un número que *ompla poch*.

Escoltin ¿no valdria la pena de que tots los bitllets de una rifa tornessin al govern, per lo mateix motiu que va tornarhi 'l número 89?

De aquesta manera li tocarian totas las sorts.

Y fins tocantli totas s' hi faria mes sabi que rich. ¿Cóm ha de ferse rich lo pais sent aixís que únicament n' hi tocan algunas?

* *

Un detall que 'm contan com autèntich.

Hi havia un subjecte, náufrech de la Bolsa, que interessava *de boquilla* tres duros en un bitllet del últim sorteig.

En vijilias de la extracció va dirli 'l poseedor del número:

—Y be ¿qué hem de fer? ¿Aquella participació te la quedas ó la deixas? Resolte perque ja hi ha qui la demana, si tú no la prens.

—Me la quedo—va respondre.—De aquí una estona portaré 'ls quartos.

Y per poder retirar la participació va tenir de empenyarse dos rellotjes de plata vells y tronats.

Eran aquells rellotjes lo únich que possehia de algun valor.

Douchs be: la capritxosa sort va favorir-lo ab un premi dels grossos.

Y ara es probable que lo primer que compri siga un bon rellotje, per saber cada dia l' hora de anar à la *Bolsa*.

Restaurat y millorat notablement pels seus nous propietaris Srs. Ribas y Coll, ha tornat à obrirse al públich l' antich café Continental, ab lo nom de *Gran Continental*, sucursal *Gambrinus*, reunintse en ell los rams de café, restaurant y cerveseria.

Apart de la magnífica situació del establiment, los nous elements de que se l' ha dotat lo posan à la altura dels millors en sa classe. Està il·luminat ab llum elèctrica, té un servey numerós y apte y expendeix cervesa de las marcas més famosas y acreditadas.

Entre 'ls industrials que han intervingut en la restauració d' aquest establiment, mereix especial menció 'l Sr. Florensa, que l' ha provehit de *vajilles* y cristalleria procedents de la seva coneguda fàbrica.

Crech, sense temor d' equivocarme, que 'l *Gran Continental* serà desde avuy lo café-cerveseria predilecte del públich barceloní.

Traduheixo de *El Noticiero Universal*:

«Personas respectables ens pregan diguém que existeix alguna alarma en las familias acomodadas de aquesta capital, en la creencia de que funciona la ruleta en algun punt ahont concorren joves menors d' edat. Cridém sobre 'l particular l' atenció de la digna primera autoritat de la provincia, à fi de que s' averigüi si la noticia es exacta, tal com se suposa.»

Ja ho sent, Sr. Vivanco.

Y à propòsit: ¿en qué quedém? Los individuos vestits ab uniforme del cos de ordre públich, estacionats en certas casas de joch ¿eran realment agents de l' autoritat ó dependents dels garitos, previament disfressats?

Sr. Vivanco: per mor de Deu mani averiguarho. D' altra manera jo, ab tot y ser ignoscent, m' exposo à tenir que pagar la consabuda aposta.

Caritat evangélica.

Fa pochs dias van portar à batejar à la iglesia de Sant Miquel del Port una criatura, filla de una familia sumament necessitada.

Un obrer, vehi de aquella familia, mogut à compassió, s' offeri à apadrinar à la infelís criatura.

Y vels'hi aqui que al entrar à la sagristia, lo capellà qu' estava de guardia, li digué:

—Mestre: si hagués vist que portava brusa, no li hauria permés la entrada en aquest siti.

Sembla, en concepte de aquest mossén, que la brusa del honrat treballador, símbol de laboriositat, es una prenda de roba deshonrosa, ó quan menos poeh decent.

Entrar à la iglesia ab brusa, constituheix una falta de respecte.

Si certs capelláns del dia haguessen viscut en temps de Jesús, haurian tret à empentas als apóstols que s' haguessen presentat à la seva iglesia.

Perque anavan bruts, descalsos... y fins feyan de peix.

Los dias que van precedir à la festa de Nadal, reynaba tan mal temps, que 's feya totalment impossible transitar.

¡Vaya unas firas més mulladas y desapacibles!...

Los venedors de virám, podian dir:

—Aquest any sí que 'ls galls, avants de matarlos, ja 'ls hem fet en such.

*

**

Pero vingué la nit de Nadal.

No brillá 'l sol, naturalment: era de nit y 'l sol de nit no 's deixa veure; pero 'l firmament s' entatxoná d' estrelles.

Després de tants dias dolents, era molt just que vingúes la *Noche buena*.

L'home que tè tants nassos com días hi há al any

Aixís ¡oh tendras criaturas!
us l' havéu imaginat...

**

Dumas fill, es un escelent autor dramátich.

Desde *La Dama de las Camelias* à *Francillon* no ha posat una obra en escena que no s' haja vist aplaudida ab gran entusiasme.

Dumas fill coneix lo cor humá; tèm ademés un ingeni inagotable y 'l diálech de sos personatjes está salpicat de primors, de frasses magnificas, de rasgos que enamoran.

Sentir representar una producció de Dumas fill, interpretada per bons actors que conegan lo género, equival á passar una estona deliciosa.

Donchs bè, ab tot y haver produhit aquest gegant de la literatura moderna, obras tan admirables, la millor sens dupte de totas las que ha fet, es una que jo sé que no ha tingut necessitat d' escriurela sisquiera.

L' obra de Dumas se reduheix á lo següent:

Mentres hi ha en la societat personas que nedan en l' abundancia, disfrutant ab excès de tots los regalos, hi ha pobres infelissos que no tenen per menjar, desventurats que á la nit s' adormen en dejú.

D' entre 'ls primers n' hi ha molts que sobrantlos tot, convidan als amichs á la seva taula. Casi no hi ha dia que no tingan á menjar un convidat ó altre.

Partint de aquest fet, diu Dumas:

—Podria, cada convidat, entregar una pesseta á la persona que l' invita, pera ser destinada á favorir als pobres que no tenen que menjar.

Res més senzill y més práctic.

A París s' está fent. Lo *Figaro*, encarregat de centralisar aqueixas limosnas, recull diariament un número considerable de pessetas.

A Barcelona, apenas iniciada la idea, ha trobat desseguit qui s' ha prestat á secundarla.

Crech que 'l benéfich pensament de Dumas s' encarnará en las costums de tots los pobles civilisats y donará, com totas las sevas obras, la volta al mon.

Tant més quan se tracta de una obra bona.... ó de una bona obra, com vostés vulguin.

Demá passat dissapte, en atenció á haver entrat á any nou, publicarà el meu estimat company *La Campana de Gracia* un número variat y plé de amenitat, á pesar de lo qual costará sols lo preu dels números ordinaris, es á dir: cinch cén-tims.

No dupto que *La Campana de Gracia* ab tals alicients, lograrà fer una gran tirada.

A Sant Gayetano s' hi han fet algunas obras, entre las quals ha de contars' hi la escala, objecte de lleugeras reparacions, tan acertadas, que apenas hi ha ningú qui probi de pujarla sense ensopegar.

Es curiós colocalse en un replá y anar observant. De cada dotzena de individuos que la pujan, la meytat cauhen y l' altra meytat cauria també, si no sigúés prou amatent á agafarse á la barana.

La causa de aquesta serie de contratemps, no es altre que la desigualtat dels esglahóns.

Ja 'ls he dit qu' es deliciós com ntem plarho.

Jo fins crech que la severa imatge de la justicia, si ho arribava á veure, no podria menos de perdre la seva ssrietat proverbial.

Mr. Martin, en la restauració del seu establiment ha fet un punt d' home.

Res més artístich que aquell restaurant.

Calculin que s' ha encarregat de l' obra 'l distingit artista Sr. Soler y Rovirosa, haventlo secundat per lo que toca al gran saló 'ls reputats pintors Urgell y Masriera, que han deixat allá algunas de sas admirables obras.

A aquets atractius, s' hi ha de unir la llum elèctrica y una suntuositat en tots los detalls, que acredita 'l desprendiment de Mr. Martin.

Dimecres s' efectuá la inauguració, regalant als convidats que passavam de xeixanta ab un escullit *menú*, esmeradament servit.

Ja 'ls dich jo que 'l *chef*, va demostrar que en materia de servir com cal, hi te la ma trencada.

Al servirse 'l café, cada invitat rebé com un obsequi dos ampolletas de licor molt monas, y al final se serví una cervesa de Munich, que no han tastat res millor.

L'home que tèm tants nassos com días hi hà al any

Mes .. *lasciate ogni speranza;*
aixís es en realitat.

FILLAS D' EVA

De Fot. Krziwanch.—Viena.

¿Una dona guapa
y un glop de xampany?
Diguin lo que vulguin
no es mal final d' any.

Durant lo dinar reyná animació y bon humor.
Y perque tot anés deliciosament, al final no hi hagué brindis.

Temps enrera 's feyan ostras artificials.

Mes tart van ferse grans de café artificials aixís mateix.

Actualment los periódichs dels Estats Units anuncian l' obertura de una fàbrica destinada á confeccionar ous mecánichs.

Tal van adelantant los quimichs y los mecánichs, que un temps ha de venir que 's fabricarán fins los homes ab màquina, s' alimentarán mecánicamente, dormirán quan lo carbó de pedra se 'ls acabi y per despertarse será menester encendre 'ls la fogayna.

¡Oh progrés! ¿Qui es capás d' escrutar tos secrets designis?

En lo despaig que la fàbrica de porcelana del Sr. Florensa té en lo carrer d' Escudillers, hem tingut ocasió d' admirar aquets dias dos magnífichs plats decorats, en lo centro dels quals hi ha 'ls retratos del Sr. Vivanco, governador de la provincia y de sa distingida esposa.

Los dos retratos son de un parescut notable, y al mateix temps que revelan una má experta y habiíssima, demostran que la industria nacional, dignament capitanejada en aquesta especialitat pel Sr. Florensa, no té res que envejar á la estrangera.

L' autor de un tomet de versos festius, bastant

mansos y carrinclóns, preguntava un dia á un seu amich:

—¿Que tal, ja 'ls has llegit?

—Sí.

—¿Veritat que tenen sal?

—Induptionablement; pero ¿vols que 't siga franch?

—No demano res més.

—Donchs, ¿per quina rahó, quan vols escriure salat, tens d' emplear sempre la sal sossa?

Los municipals agafan á un parell de trinxeraires, y al durlos al calabosso, un cabo pregunta á un d' ells.

—¿Ahont vius?

A lo qual respón l' interrogat:

—No tinch domicili.

Y girantse al segón li pregunta:

—¿Y tu?

Resposta:

—Al pis de sobre de aquest.

Entre dos amichs:

—Vaja, home, sigas franch ab mí. ¿'T casas per inclinació ó per càlcul?

—Jo 't diré: la meva xicota es lletja com un renech; pero te sis milions de dot. Realiso, donchs, un matrimoni purament de càlcul per lo que respecta á la persona de la meva futura, y de verdadera inclinació per lo que respecta al dot.

Se parla de las dificultats que ofereix l' evitar las raterias dels criats.

—diu una mestressa de casa—he inventat un sistema senzillíssim, perque la minyona no 'm llamineji 'l sucre.

—¿Cóm s' ho fa?—li pregunta una seva amiga.

—Quan haig de sortir, fico una mosca dintre de la sucrera, y al tornar á casa also la tapa y veig si 'l centinella está ó no está al seu puesto.

Un noble tronat ha anat á caure á mans de un usurer en demanda de una cantitat que necessita.

L' usurer li demana 'l nou per cent.

Lo noble espeternega y diu:

—¿Cóm s' entén? ¿No 'm va prometre fa dos dias que 'm faria 'l préstamo al 6 y mitj?

—Sí senyor: díguili 'l 6 y mitj, díguili 'l 9.

—No ho sé veure.

—Jo li explicaré; sis y la meytat de sis que son tres: total nou. Vostés sempre 's perden per no saber contar.

En una causa d' adulteri, parla l' advocat de la esposa culpable y diu:

—¡Ah senyors! Aquí hi ha qui intenta deixar sentat com una base indestructible de acusació, que la meva defensada ha enganyat al seu marit. Donchs be: jo demostraré tot lo contrari. Es ell qui va enganyarla á n' ella.... Perque ell li havia assegurat que se 'n anava á cassar, y á la nit, quan ella estava més desprevinguda, fiada en la promesa del marit, aquest se presenta inopinadament, casi diré ab alevosia, al domicili conjugal. ¿S' ha vist may un engany més clar y manifest?

LÓPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, Número 2.

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera l' any 1892

Ilustració de primera _____ Text variat y xispejant

Preu: DOS ralets

ALMANACH de

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Redactat per 130 firmas
y dibuixat per 62 artistas, ab número de 255 grabats

Preu: 1 pesseta

OBRA NUEVA DE APELES MESTRES

MÁS CUENTOS VIVOS

Un tomo en 8.º—Precio: 2 pesetas

PEQUEÑECES CATALANAS

MENUDENCIAS

Pel pare A. MARCH
De la companyia de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA
Ab dibuixos de mossen Manel Moline.—Preu: 2 rals

JOAQUÍN DICENTA

TINTA NEGRA

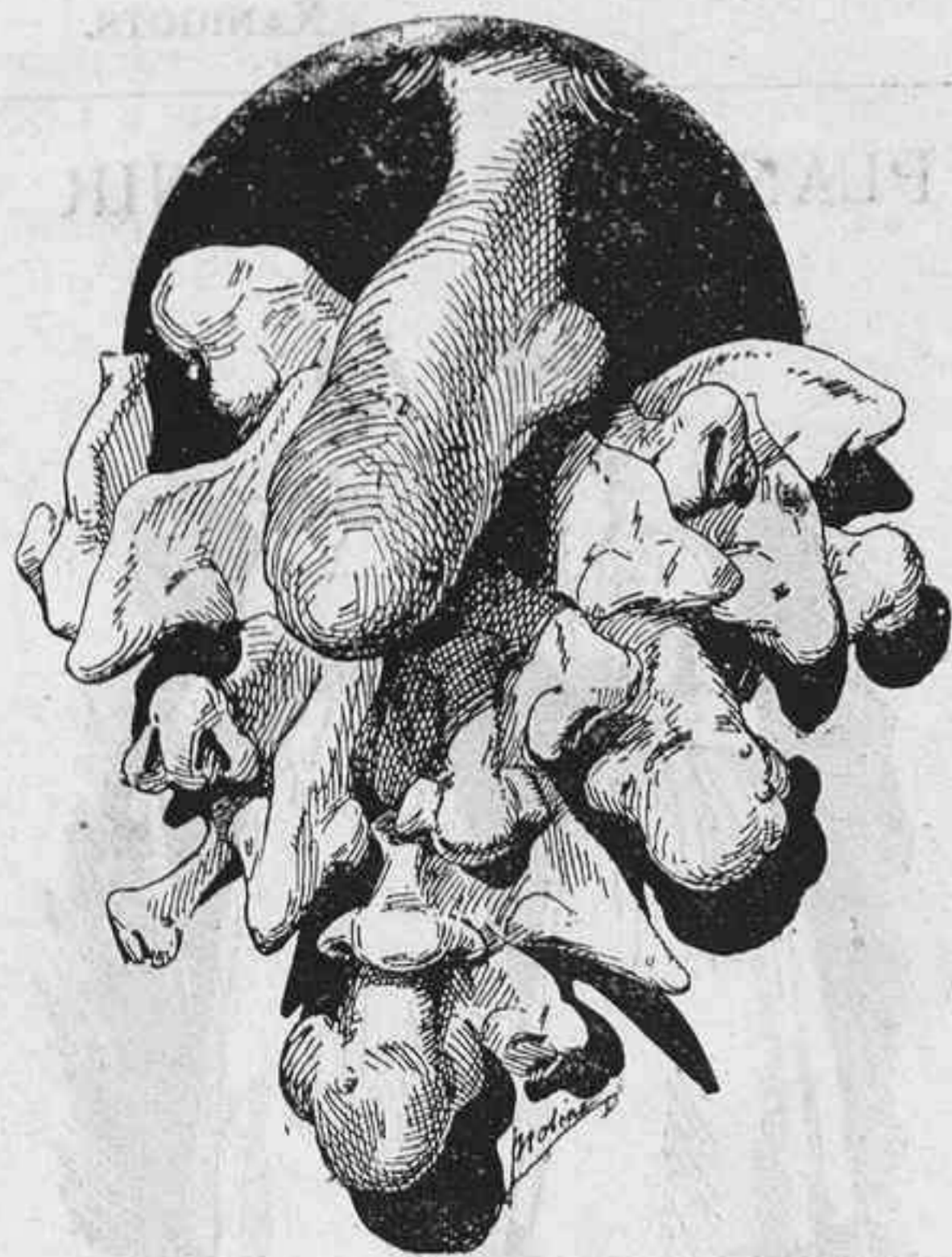
Con dibujos de T. MUÑOZ, LUCENA y ANGEL PONS.
Un tomo en 8.º.—Pesetas 3'50

JORGE OHNET

DEUDA DE ODIO

Un tomo en 8.º.—Pesetas 3'50

!!! JA HA SORTIT!!!

L' HOME dels NASSOS

ESTORNUT EN VERS

ORIGINAL DE

M. FIGUEROLA y ALDROFEU

Preu 2 ralets

DIETARIOS
Desde 1 á 4 ptas.

Magníficas tapas ab planchas dauradas
especials pera la encuadernació

DE
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Preu: UNA pesseta

DISSAPTE DIA 2 DE JENER DE 1892
lo popular senmanari

La Campana de Gracia

sortirá ab un número plé de xispa, y ab caricaturas de sal y pebre, y no costará mes que 5 cént.

NOTA.— Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' extravíós, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan' rebaixas.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Pas-ta-na-ga.*
2. ID. 2.ª—*Cor-ba-ta.*
3. ENDAVINALLA.—*La A*
4. ANAGRAMA.—*Bromas-Ambrós.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Ni la teva ni la mèva.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Armengol.*
7. ROMBO.—

M
M A R
M A R I A
M A R C E L O
R I E R A
A L A
O

GEROGLÍFICH.—*Per confirmacions un bisbe.*TRENCA-CAPS
XARADAS

I

UN JUDICI SUI-GENERIS

JUTJE.—¿Es cert que en la *prima-quart* del barco que vosté mana hi va trobar un marino un paquet ab quatre cartas?

ACUSAT.—*Quinta!* qui tal cosa diga: en lo llaut *Esperansa* no pot dir cap mariner que s' hi cometès cap falta.

JUTJE.—Jo no he dit tal: pregunto si es cert que allí van trobarse aquets papers; mes repari que 'l *dos-terça* lo delata de que dintre un camarot del seu barco 's conspirava y si es vritat que un *total* estava á punt de tramarse li pot costar un xich car...

Mes senyors las tres tocadas ja son; la dona m' espera per menjarne las patatas. Dillúns á las vuit en punt continuarà aquesta causa.

SERAPI GUITARRA

II

La *Prima-prima-segona* al seu promès *Hu-primera* li regalá una cartera y una *total* molt bufona.

Lo xicot, que mal no queda ab qui ab ell se porta bè quan tals regalos rebé va comprá un vano de seda.

Y 'l lector, potsé imagina que va darlo á la xicota, ¡*Tres!* Va darlo á la Carlota qu' era una seva cosina.

J. USON.

ANAGRAMA

Lo noy del Senyor Marsal qu' es, per cert, molt atrevit, tingué un dia l' acudit, d' enfilarse en un *total*.

Quan la mala sort tingué de relliscarli una ma y á terra tot tot caigué, fentse tan mal que potsé la vida li costará.

J. ARAN Y GUYA.

TRENCA CLOSCAS

RITA ANE
SABADELL

Formar ab aquestas lletras lo titul de un drama catalá.

J. FOLL.

TERS DE SILABAS

Primera ratlla horisontal y vertical: nom de dona.—Segona: ciutat.—Tercera: condició de la mar.
J. FOLL.

LOGOGRÍFICH NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble catalá

6 7 8 8 4 1 7.— » »

5 7 8 8 2 7.— » »

7 8 6 4 5.— » »

8 7 6 7.—animal.

1 7 6.— »

5 2.—nota musical.

3.—consonant.

8 4.—nota musical.

8 4 6.—prenda de dona.

8 2 6 7.—nom de dona.

5 4 8 8 7.—eyna de fuster.

6 4 8 4 5 7.—nom de dona.

6 7 8 8 7 5 7.—poble catalá.

6 8 7 1 2 3 4 8.—ofici.

CINTET BARRERA.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que trayentli cada vegada una lletra del darrera, diga: Primera: prenda de senyora.—Segona: abrich d' home.—Tercera: animal.—Quarta: part de la persona.—Quinta: animal y Sexta: consonant.

CURTOINÉS.

GEROGLÍFICH

Desembre 31

K

Cólera

E

O O O O O

VII

ENDL

Ay

re

XANIGOTS.

PLANS PEL PORVENIR

Si 'l noranta dos no' m caso...
—¿Qué farás?—¿Qué haig de fer! ¡Vés!
M' espavilaré per veure
si 'm caso 'l noranta tres.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63

